

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Bakan

7120385
12/09/2007

442

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

- İlgi: a) Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı ifadeli, 28/02/2007 tarihli ve A.01.0.GNS.
0.10.00.02-29783 sayılı yazı,
b) 14/03/2007 tarihli ve 343 sayılı yazı.

İlgi (a) yazınız ekinde alınan, İzmir Milletvekili Ahmet Ersin tarafından Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/20385 Esas No.lu soru önergesine ilişkin cevaba esas teşkil edecek bilgilerin derlenebilmesi için ilgi (b) yazımızla ek süre istenilmiş olup, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99. maddesi uyarınca hazırlanan cevap örneği iki nüsha halinde ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Cemil ÇİÇEK
Bakan

EK:
Soru önergesi cevabı (2 adet)

DAĞITIM:
Gereği :
TBMM Başkanlığına

Bilgi :
Başbakanlığa

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Bakan

.../.../2007

Sayın Ahmet ERSİN
İzmir Milletvekili
T.B.M.M.

Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/20385 Esas No.lu soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

I- Uluslararası belgelerde, suça sürüklenen çocukların yetişkinler gibi yargılanmaları ve cezalandırılmalarının, onları suç ve benzeri risklerden koruyamadığı gibi, daha fazla riske açık hâle getirdiği gerçeğinden hareketle, çocuklara özgü kanun, usul ve makamların oluşturulması gerektiği bildirilmektedir. Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına Dair Sözleşmesi ile çocuklara özgü kanun, usul ve makamlar oluşturma gerekliliği tüm taraf devletler için bir yükümlülük hâline gelmiştir.

Almanya, İngiltere, Avusturya, Danimarka, Galler ve İrlanda gibi pek çok ülkede bu yükümlülüğün bir gereği olarak çocuklara özgü kanunlar kabul edilmiştir. Ancak, İsviçre gibi bazı ülkeler ise genel yasalar içerisinde çocuklara özgü düzenlemeler yapmayı tercih etmektedirler.

Bilindiği üzere, Türkiye’de çocuklara özgü ilk kanun, 07/11/1979 tarihli ve 2253 sayılı Çocuk Mahkemelerinin Kuruluşu, Görev ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun olup, 21/11/1979 tarihli ve 16816 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak 01/06/1982 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Ceza hukukumuzu oluşturan temel müesseselerde önemli değişiklikler yapan 26/09/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu, 04/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu ile 13/12/2004 tarihli ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun 01/06/2005 tarihinde yürürlüğe girdikten sonra anılan Kanunlar ve çocuklarla ilgili olarak tarafı bulunduğumuz Uluslararası Sözleşmeler karşısında, öncelikle 2253 sayılı Kanunun yeniden gözden geçirilmesi zorunluluğu ortaya çıkmıştır.

Bunun üzerine özel korunma ihtiyacı olan veya suça sürüklenen çocukların korunmasını, haklarının ve esenliklerinin güvence altına alınmasını, toplumun adalet ve güvenlik ihtiyacının karşılanmasını hedefleyen çocuk adalet sisteminin esas ve usullerini düzenleyen 03/07/2005 tarihli ve 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu 15/07/2005 tarihli ve 25876 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

5395 sayılı Kanunun “Görevlilerin Eğitimleri” kenar başlıklı 32. maddesinin üçüncü fıkrasındaki “Hizmet öncesi ve hizmet içi eğitimin usul ve esasları yönetmelikle belirlenir.” hükmü doğrultusunda, Kanunun 5 ve 10. maddeleri dışında kalan hükümlerinin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları göstermek üzere Bakanlığımız tarafından “Çocuk Koruma Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik” hazırlanmıştır. Anılan Yönetmelikle, denetim altına alınmasına karar verilen, korunma ihtiyacı olan ve suça sürüklenen çocuklar hakkında yapılacak işlemler ile sosyal inceleme raporlarına ve suça sürüklenen çocukların soruşturma ve yargılama usullerine ilişkin kurallar, ayrıca bu konuyla ilgili olarak görev yapanların hizmet öncesi ve hizmet içi eğitimine dair usul ve esaslar düzenlenmiştir. Öte yandan, 5395 sayılı Kanunda benimsenen “gerçekleştirilecek tüm

işlemler bakımından çocuğun yüksek yararına öncelik verilmesi" ilkesi, anılan Kanunun 32 ve 47. maddelerine göre hazırlanan bu Yönetmelikte de göz önünde bulundurulmuştur.

5395 sayılı Kanunun "Yönetmelik" kenar başlıklı 47. maddesinin birinci fıkrasında "Bu Kanunun 5 ve 10'uncu maddelerinin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar, Adalet Bakanlığı ile Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu tarafından müştereken, diğer maddelerin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar ise Adalet Bakanlığı tarafından altı ay içinde çıkarılacak yönetmeliklerle düzenlenir." hükmüne yer verildiğinden, Kanunun atıf yapılan "Koruyucu ve destekleyici tedbirler" kenar başlıklı 5. maddesi ile "Bakım ve barınma kararlarının yerine getirilmesi" kenar başlıklı 10. maddesi içeriğine uygun olacak şekilde Bakanlığımız ile Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu tarafından birlikte "Çocuk Koruma Kanununa Göre Verilen Koruyucu ve Destekleyici Tedbir Kararlarının Uygulanması Hakkında Yönetmelik" hazırlanmıştır. Korunma ihtiyacı olan veya suça sürüklenen çocukların korunmasına, haklarının ve esenliklerinin güvence altına alınmasına ilişkin usul ve esasları düzenleyen bu Yönetmelikte, korunma ihtiyacı olan çocuklar hakkında alınacak tedbirler ile suça sürüklenen çocuklar hakkında uygulanacak güvenlik tedbirlerinin usul ve esasları, bu kararların yerine getirilmesinde ilgili kurum ve kuruluşların görev ve sorumlulukları ayrı ayrı belirlenmiştir. 5395 sayılı Kanunda benimsenen "gerçekleştirilecek tüm işlemler bakımından çocuğun yüksek yararına öncelik verilmesi" ilkesi, anılan Kanunun 47. maddesine göre hazırlanan bu Yönetmelikle de korunmuş olup, çocukların suç ve benzeri sosyal risklerden korunmaları amacıyla özellikle koruyucu ve destekleyici tedbirler konusunda Kanun hükümlerine uygun şekilde çok ayrıntılı düzenlemelere yer verilmiştir.

Her iki Yönetmelik 24/12/2006 tarihli ve 26386 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

II- Başbakanlık Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğünün 12/03/2007 tarihli ve B.02.1.SÇE.0.65.00.03-610-648 sayılı yazısıyla da;

5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu gereği, haklarında koruyucu ve destekleyici tedbir kararı verilen, toplumda suça yöneldikleri tespit edilen çocuk ve gençlerin olumsuz yaşam deneyimlerinin yarattığı travma ve davranış bozukluklarını gidermek amacıyla geçici süre bakımlarının sağlanarak rehabilitasyon sürecinden geçirilmeleri, bu süre içerisinde aile, yakın çevre ve toplumla ilişkilerinin düzenlenmesi çalışmalarının yürütüleceği yeni kuruluşların açılması çalışmalarına başlandı;

5395 sayılı Kanunun yürürlüğe girmesiyle birlikte suça sürüklenen çocukların suç mağduru veya korunma ihtiyacı olan çocuklar ile aynı kuruluşlarda barınmamaları amacıyla İstanbul, İzmir, Adana, Şanlıurfa, Mardin ve Kocaeli illerinde ara kuruluşlar açıldığı;

Bu çerçevede hazırlanan ve 27/12/2006 tarihinde yürürlüğe giren "Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü Çocuk ve Gençlik Merkezi Koruma Bakım ve Rehabilitasyon Ünitesi Yönergesi"yle çocuk ve gençlik merkezi koruma bakım ve rehabilitasyon ünitelerinin çalışmalarına ilişkin usul ve esasların, hizmet standartlarının, ilgili kişi ve kurumlar arasındaki eşgüdüm ve koordinasyonun sağlanmasına ilişkin kuralların saptanmasının amaçlandığı;

5395 sayılı Kanunun Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğüne verdiği yeni yükümlülüklerin yerine getirilebilmesi için gerekli alt yapı çalışmalarının sürdürüldüğü; 01/02/2007 tarihli ve 5579 sayılı Kanunla 2828 sayılı Kanuna

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Bakan

.../.../2007

eklenen hükümlerle, suça sürüklenen çocukların rehabilitasyon sürecinden geçirilmesi amacıyla "Koruma Bakım ve Rehabilitasyon Merkezi" açılmasının uygun görüldüğü, bu amaçla bazı illerde merkezler açıldığı, yeni merkezlerin oluşturulması çalışmalarının devam ettiği,

Bildirilmiştir.

Bilgilerinize arz ederim.

Cemil ÇİÇEK
Bakan